

Aanbevelingen rond digitaal dividend en PMSE-problematiek op korte en langere termijn

1. Situering	2
2. Digitaal dividend.....	2
2.1 Wat is digitaal dividend?	2
2.2 Problematiek	4
3. PMSE-banden buiten de omroepbanden.....	5
4. Advies van de Sectorraad Media.....	6
4.1 Digitaal dividend: kansen voor sector, maar overgangmaatregelen nodig.....	6
4.2 Aandacht voor de PMSE-problematiek (zowel binnen het tweede digitaal dividend als in de 2 GHz-band).....	7
4.3 Wat is het beste scenario voor Vlaanderen op langere termijn?	7
Lijst van afkortingen	9

1. Situering

De SARC-Sectorraad Media startte een eigen initiatief over de toekomst van het zogenaamde digitaal dividend. In 2015 is er een wereldconferentie voor het toekennen frequenties (WRC-15). De sectorraad vermoedt dat de beslissingen die daar zullen worden genomen, een grote impact zullen hebben, niet enkel op de mediasector, maar overal waar draadloze verbindingen, vb. voor microfoons, gebruikt worden. Indien België bijvoorbeeld van band moet verhuizen, zal dat grote investeringen vergen. De Sectorraad Media wil tevens meewerken aan het standpunt dat zal moeten worden bepaald op Vlaams, Belgisch en Europees beleidsniveau.

In de Beleidsnota Media lezen we (p. 19):

‘Twee frequentiebanden waarvoor op Europees vlak reeds onderzoek gebeurt om eventueel te komen tot het gebruik ervan voor draadloze breedbanddiensten zijn de zgn. 700 MHz-band (694-790 MHz) en de L-band (1452-1492 MHz). In beide frequentiebanden bezit de Vlaamse Gemeenschap frequenties, verworven tijdens verschillende planningsconferenties voor omroep. Bepaalde frequenties in de 700 MHz-band zijn toegewezen aan Norkring België n.v., in principe tot 2024. Ook andere diensten, nl. zgn. PMSE3-diensten (vnl. draadloze microfoons) die belangrijk zijn voor bijvoorbeeld productiehuisen, omroepen, theaters, ... dreigen frequentiespectrum te verliezen bij de zoektocht naar frequentiebanden voor mobiele breedband.

Het omgaan met deze globale tendens tot herbestemming van omroepspectrum ten gunste van spectrum voor mobiele breedband wordt een belangrijke uitdaging de komende jaren. Dit is in het verleden zo geweest met de 800 MHz-band en zal in de toekomst mogelijk ook gaan over de 700MHz-band en de L-band.

Voor de eventuele toekomstige veilingen van frequentiebanden voor mobiele breedband zal ik duurzame en concrete akkoorden met de federale overheid nastreven over de monitoring van het gebruik van die banden, en over de verdeling van de eventuele opbrengsten van die banden wanneer die gebruikt worden voor audiovisuele media. Ik verwijs hierbij naar het akkoord op het overlegcomité van 23 april 2013. De bevoegdheid van de Gemeenschappen voor audiovisuele mediadiensten en -activiteiten en het steeds toenemende aandeel van video in de globale mobiele datatrafiek maken het noodzakelijk om tot deze akkoorden te komen.’

Om het thema te verduidelijken organiseerde de sectorraad een aantal informatiesessies. Op 25 september 2014 werd van start gegaan met een toelichting vanuit het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT). Op 16 oktober 2014 werd het standpunt van de VRT toegelicht. In 2015 werd het thema verdergezet met een toelichting vanuit het kabinet Media op 22 januari. De sectorraad bespreekt het dossier en beslist over een advies op eigen initiatief.

2. Digitaal dividend

2.1 Wat is digitaal dividend?

Digitaal dividend is het spectrum dat vrijkomt bij overschakeling naar digitale transmissie.

Door de omschakeling van analoge naar digitale televisie in de ether is er frequentieruimte vrijgekomen. Digitale technologieën voor media en telecommunicatie maken immers veel efficiënter gebruik van radiospectrum dan hun analoge voorgangers. Bij digitale tv (in Europa via de DVB-T-standaard) is het op die manier mogelijk om verscheidene tv-programma's via een zogenaamde multiplex te bundelen in één traditioneel kanaal. Daarenboven kunnen sommige zendmasten op dezelfde frequentie werken.

Het digitaal dividend situeert zich in de UHF-band (300MHz tot 3GHz). Daarbinnen gaat het om de **band UHF IV/V (470-862 MHz)**. Sinds 1961 wordt deze band gebruikt voor analoge tv-uitzending, en sinds de Regionale Radioconferentie van Genève van 2006 kan via dezelfde band ook digitale televisie worden aangeboden. Een specifieke eigenschap van deze band is dat met

relatief kleine toestellen een goed bereik kan worden gehaald, ook in gebouwen. Om deze reden wordt de band naast tv ook gebruikt voor draadloze toepassingen voor omroep en de zogenaamde **PMSE** (Program Making and Special Events; cf. draadloze microfoons, in ear en intercom).

Het digitaal dividend komt vrij in verschillende fases:

Met het **eerste digitaal dividend** wordt de '**800 MHz-band**' bedoeld (790-862 MHz).

De 'International Telecommunication Union' (ITU, een orgaan van de Verenigde Naties) besliste reeds in 2007 om deze band toe te kennen aan mobiele diensten op co-primaire basis.

Dit digitaal dividend werd ook in België aan deze diensten toegewezen met het Koninklijk besluit van 6 juni 2013 betreffende radiotoegang in de frequentieband 790-862 MHz (B.S. 17 juni 2013). Dit besluit bepaalt de voorwaarden voor het verkrijgen en uitoefenen van de gebruiksrechten die worden toegekend aan de mobiele operatoren in de 800 MHz-band.

Het **tweede digitaal dividend** is de '**700 MHz-band**' (694-790 MHz). Deze band werd aangeduid voor co-primair gebruik tussen mobiele omroep- en breedbanddiensten, in te gaan meteen na de Wereldradioconferentie van 2015 (WRC-15)¹. WRC-15 moet nog een bandplan bepalen en de ondergrens vastleggen (agendapunt 1.2).

Mogelijkerwijze zal er een gelijkaardige aanpak gehanteerd worden als voor de 800 MHz-band: een besluit van het Europees Parlement en de Raad (met als onderliggende basis het Europese Radio Spectrum Policy Program, RSP) met een einddatum voor de toewijzingsprocedure en een uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie met de nodige technische harmonisatiemaatregelen. Voorlopig staat dit echter zeker nog niet vast.

CEPT, de Europese Conferentie van Post- en Telecommunicatiediensten, kreeg het mandaat om de technische harmonisatievoorwaarden voor het gebruik van terrestrische mobiele diensten in deze band 694-790 vast te leggen (CEPT Report 53²) en om de ontwikkeling van geharmoniseerde technische voorwaarden voor de 700 MHz-band in de Europese Unie voor de verdeling van draadloze breedband door ook gedeeld spectrumgebruik met onder meer PMSE te bestuderen.

De vrijgekomen capaciteit kan op verschillende manieren aangewend worden, bijvoorbeeld voor het uitzenden van nieuwe programma's, het uitzenden van programma's in hogere kwaliteit of het in gebruik nemen van nieuwe multimediasdiensten. Door het exponentieel toenemend aantal gebruikers van smartphones en tablets, het stijgende dataverbruik van de diverse toepassingen op die toestellen en de ontwikkeling van het zogenaamde Internet of Things waarbij miljoenen voorwerpen met elkaar worden verbonden, is er echter nood aan extra spectrum om mobiele data in snelheid en volume te kunnen aanbieden aan de gebruikers.

De mogelijke volgende stap daarna zijn de resterende omroepfrequenties in de **band 470-694 MHz**.

In het licht hiervan heeft de Europese Conferentie van Post- en Telecommunicatiediensten CEPT een rapport goedgekeurd over een langetermijnvisie over de UHF-omroepband³, terwijl ook de

¹ Een WRC beoordeelt en herziet waar nodig de 'Radio Regulations': het internationale verdrag dat het gebruik van het radiofrequentiespectrum en de geostationaire en niet-geostationaire satellieten reguleert. De WRC-15 vindt plaats van 2 tot 27 november 2015 in Genève. Er is de intentie om de resultaten van ITU-studies over het gebruik van de frequentieband 694-790 MHz door de mobiele dienst in Regio 1 te bestuderen en om ter zake geschikte maatregelen te nemen.

² Goedgekeurd op 28/11/2014; <http://www.erodocdb.dk/Docs/doc98/official/pdf/CEPTREP053.PDF>

³ ECC report 224; <http://www.erodocdb.dk/Docs/doc98/official/pdf/ECCREP224.PDF>.

Europese Commissie hierover een visie heeft voorbereid – het zogenaamde rapport-Lamy⁴: *'Results of the Work of the High Level Group on the Future Use of the UHF Band'*. De aanbeveling in het rapport is het zgn. '20/25/30-model':

- toekenning 700 MHz-band aan draadloze breedband in Europa in 2020 (+/- 2 jaar);
- regelgevende zekerheid en stabiliteit voor aardse omroep in het overblijvend (UHF) frequentiespectrum tot 2030;
- studie technologische en marktevoluties in 2025.

2.2 Problematiek

a. Tweede digitaal dividend (694-790 MHz): gebruik voor PMSE

Door de toekenning van de 700 MHz-band aan mobiel breedbandinternet verliezen de gemeenschappen, dus ook Vlaanderen, een aantal bedekkingen.

Het niet beschikken over voldoende frequenties heeft een grote impact op omroepinstellingen die aan eigen nieuwsgaring en sportverslaggeving doen en eigen tv- en radioproducties – al dan niet met externe partners – maken. Wanneer de frequenties verplicht moeten herschikt worden als gevolg van de omschakeling, zal dat gepaard gaan met bepaalde investeringskosten, afhankelijk van de uitvoeringsbesluiten. De omroepen willen daarbij niet enkel hun eigen producties vrijwaren maar ook externe partners beschermen tegen de reductie van het spectrum vereist voor draadloze microfoons.

Bij de uitrol van het tweede digitaal dividend is tevens een herverkaveling van de banden toegewezen voor PSME in de UHF band onder 700 MHz noodzakelijk.

b. Tweede digitaal dividend (694-790MHz): (internationale) coördinatie van de herbestemming

Het BIPT en de Gemeenschappen zijn actief in de zogenaamde WEDDIP-groep⁵ teneinde de DVB-T-allocaties van het digitaal omroepplan in de band 694-790 MHz bekomen in de 'RRC-06' zo gunstig mogelijk te herschikken beneden de 694 MHz. De band zal tijdig ontruimd dienen te worden en dit zal een akkoord vergen tussen de Federale Overheid en de Gemeenschappen om de bestemming van deze band te wijzigen.

Het is ook nodig dat de Belgische positie wordt bepaald betreffende de timing en modaliteiten van de terbeschikkingstelling van deze band voor het aanbieden van *Electronic Communication Services* ('ECS-diensten'). Een dergelijke toewijzing zal moeten worden gezien in de context van de bestaande licenties en de marktsituatie op dat moment. Een datum die hiervoor momenteel algemeen circuleert is omstreeks 2020. Daarbij moet er ook een evenwicht gezocht worden tussen de gemeenschappen in België aangezien de gevolgen van de omschakeling niet gelijk zijn. Het is de bedoeling van het BIPT om de 2 maal 30 MHz FDD (Frequency Division Duplex) en (een deel van) het SDL (Supplementary Down Link) spectrum, die waarschijnlijk op Europees niveau zullen worden ingepland, te reserveren voor de publieke mobiele communicatie. Het voorlopige frequentiebandplan maakt het ook mogelijk om een deel van de band te gebruiken voor o.a. PMSE.

c. Band 470-694 MHz

Hoe de situatie van dit alles er binnen 15 jaar zal uitzien is op heden niet voorspelbaar. Verschillende parameters zullen het toekomstig gebruik van de band beïnvloeden:

⁴ Report to the European Commission on the results of the High Level Group on the future use of the UHF band (490-790 MHz.) van Pascal Lamy, voorzitter van de High Level Group.

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/dae/document.cfm?doc_id=6721. Het 'rapport-Lamy' werd opgemaakt op verantwoordelijkheid van de voorzitter, aangezien er geen consensus kon worden gevonden in de HLG (zie p. 2 rapport).

⁵ Western European Digital Dividend Implementation Platform.

- de ontwikkeling van de breedbanddiensten over het vaste net
- de ontwikkeling van Fixed Wireless Access (FWA)
- de rol van mobiele unicast (TV dienst over het draadloos netwerk)
- de rol van WIFI
- marktontwikkelingen met betrekking tot de vraag naar lineaire TV versus VOD, free-to-air versus betaaldiensten, geavanceerde beeld- en geluidsstandaarden (HD, 4K, etc)
- aanbod via omroep- versus mobiele breedbandplatformen (wellicht nog coëxistentie voor een lange periode), (terrestriële TV, kabel, DTH, IPTV/On line)
- evolutie van de standaarden (DVB-T2, HEVC, HD, UltraHD) en kosten van migratie

Het BIPT is de mening toegedaan dat de omroepontvangst onder de 700 MHz voor een langere periode beschermd moet worden. Een nieuwe evaluatie van deze band zou er ten vroegste pas moeten komen rond 2025 zoals het rapport-Lamy ook aangeeft. Op deze wijze wordt er voldoende garantie gegeven aan de infrastructuuruitbaters van DVB-T-zenders om hun investeringen te rentabiliseren.⁶

Op WRC-15 is het volgende agendapunt geagendeerd (agendapunt 1.1): *'spectrumtoewijzingen overwegen voor de mobiele dienst op primaire basis en identificatie van bijkomende frequentiebanden voor International Mobile Telecommunications (IMT) en aanverwante regelgeving bepalingen, om de ontwikkeling van terrestrische mobiele breedbandtoepassingen te vergemakkelijken, in overeenstemming met resolutie 233 (WRC-12).'*

De Radio Spectrum Policy Group (RSPG) ontwikkelde reeds een opinie over de agendapunten van WRC-15⁷. Binnen de CEPT zou echter geen 'Common European Proposal' ingediend worden aangezien de standpunten te ver uiteen liggen. Het rapport-Lamy verraadt een gelijkaardig verschil van meningen: *'The EU must be prepared with a common forward-looking plan to deal with the challenge of the 470-694 MHz.'*⁸ Vast staat dat eventuele wijzigingen een niet geringe impact zullen hebben op de volledige audiovisuele markt, al zal die impact verschillend zijn per land en per omroep.

3. PMSE-banden buiten de omroepbanden

'PMSE'-toepassingen (Program Making and Special Events, of programmaproductie en speciale evenementen) bevatten draadloze audioverbindingen en tijdelijke mobiele videoverbindingen.

Er doet zich daarbij naast de problematiek binnen het tweede digitaal dividend ook een probleem voor in de UHF '2 GHz-band' (2025-2290 MHz). Deze wordt gebruikt voor TNG ('terrestriële' nieuwsgaring), een techniek om videobeelden door te sturen die ideaal is in een stedelijke omgeving en die een mooie aanvulling is op SNG (satelliet). Deze band wordt ook gebruikt voor draadloze camera's en videoverbindingen in wielervedstrijden.

Draadloze camera's worden in deze band gebruikt afhankelijk van het evenement. De modernste draadloze camera's hebben een bandbreedte van 10 MHz. Voor wielervedstrijden wordt echter het hele spectrum gebruikt.

Midden 2013 werd er een workshop georganiseerd door Valdani Vivari & Associati (VVA) Consulting en daaruit werden conclusies en opties geformuleerd aan de Europese Commissie, waarbij o.a. een optie voorgesteld werd om op Europees niveau enkel nog 4 videokanalen te coördineren in de band 2025-2500 MHz. Dit heeft impact op TNG, het gebruik van draadloze

⁶ http://www.bipt.be/public/files/nl/21385/Consultatie_ECS_Spectrum-NL.pdf, p. 6.

⁷ http://rspg-spectrum.eu/wp-content/uploads/2013/05/RSPG15-593_final_RSPG_opinion_on_WRC-15.pdf

⁸ Rapport-Lamy, p. 9

camera's (events – TV-producties...) en sportverslaggeving over grotere oppervlakte (bijvoorbeeld wielervedstrijden).

Voorlopig is hier niets meer over gehoord en werd het punt niet meer aangehaald op nieuwe vergaderingen.

Bij inkrimping van het 2 GHz-spectrum zal er echter een impact op de nieuwsproductie (TNG) van de omroepinstellingen zijn en is er onvoldoende capaciteit voor draadloze camera's en videoverbindingen voor grote events, voornamelijk sport.

4. Advies van de Sectorraad Media

Het op de WRC in te nemen standpunt aangaande het digitaal dividend wordt bepaald op Europees niveau. Daarin heeft België inbreng: gezamenlijke posities worden bepaald via werkgroepen binnen de Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE), waarin de federale en regionale overheden samenwerken rond allerhande thema's. Het gaat immers ook om een omroepaangelegenheid, wat een bevoegdheid van de Gemeenschappen is. Het BIPT⁹ treedt op als delegatieleider op het WRC.

De ITU beslist over de identificatie, de Europese Commissie probeert vervolgens een binnen de Europese Unie geharmoniseerde transitie door te voeren. Het heeft immers weinig zin dat bepaalde frequenties in sommige lidstaten wel en in andere lidstaten niet beschikbaar zouden zijn, en bovendien zou dit de kans op interferentie (storing van de ene technologie door de andere) gevoelig verhogen.

Hieronder wenst de Sectorraad Media een voorzet te geven waarop de onderhandelingen over een gemeenschappelijk standpunt zich kunnen enten.

4.1 Digitaal dividend: kansen voor sector, maar overgangsmatregelen nodig

De Sectorraad Media onderschrijft het toenemende belang van mobiele datadiensten voor de economie in het algemeen, en de mogelijkheden van het internet voor het aanbieden van innovatieve audiovisuele diensten in het bijzonder. De sectorraad begrijpt dan ook de vraag naar bijkomend spectrum voor deze diensten, en ziet hierin ook kansen voor de versterking van het media-aanbod in Vlaanderen. Als regio met een uitzonderlijke hoge aansluitingsgraad op de kabel, een breed beschikbaar IPTV-aanbod en, als gevolg daarvan, een beperkte interesse in digitale terreestriële televisie (DTT) bij de consument, wegen de voordelen van een performant draadloos internetaanbod nog meer door dan in landen waar dit niet het geval is.

Op WRC-12 werd de beslissing genomen om de 700-Mhz-band naast omroep ook op co-primaire basis toe te wijzen aan mobiele breedband met ingang in ITU Regio 1¹⁰ ná de WRC-15. Omdat deze toewijzing in alle andere regio's al eerder was gebeurd, biedt dit de mogelijkheid een wereldwijd min of meer geharmoniseerde spectrumband voor mobiele breedband te creëren, hetgeen de complexiteit en dus de kost van de toestellen gevoelig kan verlagen¹¹. De sectorraad vindt dat positief. Een moeilijkheid is echter het verschillend gebruik van terreestriële banden in de lidstaten. Ook blijft het feit dat het anders invullen van het spectrum ook betekent dat er spectrum voor omroep verloren gaat.

⁹ Zie ook de publieke raadpleging van BIPT:

http://www.bipt.be/public/files/nl/21385/Consultatie_ECS_Spectrum-NL.pdf.

¹⁰ Regio 1 omvat de Europese Unie en andere Europese landen, Afrika en het Midden-Oosten.

¹¹ Rapport-Lamy, p. 2.

Mobiele breedband is geen strikte bevoegdheid van de regio's maar de Vlaamse overheid heeft wel bevoegdheid over en verantwoordelijkheid tegenover de culturele en audiovisuele spelers die van een co-primaire aanduiding de impact ondervinden. Bovendien zal dit mobiel internet ook door de Vlaamse mediaspelers benut worden om nieuwe audiovisuele diensten uit te rollen.

De Sectorraad Media wil er bij de Vlaamse overheid dan ook op aandringen dat zij zelf aandacht heeft voor en ook op andere beleidsniveaus aandacht vraagt voor:

- een duidelijke afbakening van de frequenties, duidelijke opvolging en overzetting;
- voldoende tijd voor omschakeling en herinvesteringen (minimum 4 jaar);
- de toekenning 700 MHz-band aan draadloze breedband in Europa van 2020 (+/- 2jaar) (Rapport-Lamy)

4.2 Aandacht voor de PMSE-problematiek (zowel binnen het tweede digitaal dividend als in de 2 GHz-band)

De hierboven geschetste context in acht genomen, meent de sectorraad dat de geplande herallocatie van frequenties, veel meer dan wat de televisiedistributie op zich betreft, een ernstige impact kan hebben op de PMSE-activiteiten van de Vlaamse omroepen.

Vanuit omroepen wordt er daarom gevraagd om de termijnen in het rapport-Lamy te volgen. De omroepen vragen tevens het vrijwaren van het principe van exclusieve landelijke frequentiebanden voor alle omroepen met eigen nieuwsgaring, zowel in het tweede digitaal dividend (audio, PMSE) als in de 2 GHz-band (video, TNG). Bij de uitrol van het tweede digitaal dividend is ook, zoals reeds gesteld een herverkeuring van de banden toegewezen voor PSME in de UHF band onder 700 MHz noodzakelijk.

De Sectorraad Media vraagt hierbij aandacht voor een billijke en evenwaardige verdeling van de frequenties, waarbij niet enkel de marktwaarde van het spectrum in acht moet worden genomen. De frequenties kunnen best worden toegewezen aan de partijen die deze het meest nodig hebben, bijvoorbeeld mediagroepen die dagelijks meerdere nieuwsprogramma's uitzenden. Er kan onderzocht worden of dit gebaseerd kan worden op de huidige licenties, en met inachtneming van de vrijwaring van de bijhorende data-kanalen.

De Sectorraad Media vraagt eveneens dat hierover tijdig en voorafgaand overlegd wordt met de omroepen en externe partners.

4.3 Wat is het beste scenario voor Vlaanderen op langere termijn?

Er wordt vaak verwezen naar het Rapport-Lamy als de te volgen, realistische strategie, ook op langere termijn. In deze visie worden marktontwikkelingen gevolgd en wordt het UHF-spectrumgebruik op een vaste datum na de herbestemming van de 700 MHz-band (bijvoorbeeld in 2025) opnieuw beoordeeld. Hierdoor wordt tot 2030 zekerheid geboden voor omroep en PMSE in de 470-694 MHz-band, zodat een nieuwe cyclus van investeringen mogelijk blijft. In dit scenario is er dus geen co-primaire aanduiding aan mobiele datadiensten in deze band op WRC-15.

De Sectorraad Media meent enerzijds dat het momenteel aan televisieomroep toegewezen spectrum in Vlaanderen structureel onderbenut is. Door de bijna universele beschikbaarheid van verschillende hoogperformante vaste distributieplatformen is de vraag naar DTT erg laag gebleven en zijn commerciële initiatieven stopgezet, waardoor het waardevolle spectrum vandaag grotendeels ongebruikt blijft. Tegelijk is er een grote vraag naar bijkomend spectrum voor mobiel internet, dat ook voor het aanbieden van audiovisuele diensten (zoals video-op-aanvraag en interactieve media) steeds belangrijker wordt.

Aan de andere kant moet rekening gehouden worden dat een herallocatie minstens op Europees niveau dient te gebeuren, en dat de verhouding tussen de verschillende distributieplatformen niet in alle Europese lidstaten dezelfde is. Bovendien moet erop worden gewaakt dat een al te snelle overdracht van frequenties de kost van spectrum niet dermate snel en drastisch verlaagt dat een concurrentienadeel ontstaat met de partijen die op een vroeger tijdstip significante investeringen hebben gedaan in schaarse licenties. Ten slotte wijst de sectorraad erop dat DTT momenteel nog steeds de goedkoopste en dus meest universele manier is voor de Vlaming om de programma's van de openbare omroep te ontvangen, en dat dit platform dus niet zonder meer kan worden afgeschakeld.

Deze argumenten in acht genomen, vraagt de Sectorraad Media om de voordelen zowel als de nadelen van mogelijke acties voor alle spelers correct in te schatten. Een constructieve houding van de Vlaamse Regering ten aanzien van een mogelijke herverdeling is hierbij noodzakelijk, rekening houdend met de unieke situatie in Vlaanderen en de mogelijkheden voor mediadiensten via internet. Het spreekt in het voordeel van het rapport-Lamy dat daarbij geen overhaaste beslissingen worden genomen.

Daarnaast moet er ook rekening worden gehouden met de investeringen van bestaande spelers én de situatie van de openbare omroep. De Sectorraad Media hecht belang aan een zo laagdrempelig mogelijk bereikbare openbare omroep, maar vraagt correct in te schatten hoeveel van het digitale terrestriële spectrum dat vereist.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter
Hilde Van den Bulck, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris

Lijst van afkortingen

BIPT	Het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie.
CEPT	De Europese Conferentie van Post- en Telecommunicatiediensten.
DTT	Digitale terrestriële televisie.
DVB-T	DVB-T staat voor Digital Video Broadcast Terrestrial. DVB-T is digitale tv-uitzending via aardse zenders. Daarnaast zijn er nog digitale uitzendingen via de kabel (DVB-C) en via de satelliet (DVB-S).
ECS	<i>Electronic Communication Services.</i>
ITU	De <i>International Telecommunication Union</i> , een orgaan van de Verenigde Naties voor informatie- en communicatietechnologieën.
PMSE	<i>Program Making and Special Events</i> , of ook Programmaproductie en speciale evenementen.
RSPF	<i>Radio Spectrum Policy Program</i> , aangenomen door het Europees Parlement en de Europese Commissie.
RSPG	<i>Radio Spectrum Policy Group</i> , een ‘high-level’ adviserend orgaan dat de Europese Commissie helpt bij het ontwikkelen van een beleid rond radiospectrum.
TNG	‘Terrestriële’ nieuwsgaring, een techniek om videobeelden door te sturen die ideaal is in een stedelijke omgeving en die een mooie aanvulling is op SNG (satelliet).
UHF	<i>Ultra High Frequency</i> . Frequenties in het radiospectrum aangeduid tussen 300 en 3000 MHz.
WEDDIP	Western European Digital Dividend Implementation Platform.
WRC-15	Wereldradioconferentie van 2015.